

Bayramingiz muborak bo'lsin, o'qituvchi va murabbiylar!

Ma'naviyat

MA'NAVIYAT –
MILLIY YUKSALISH
POYDEVORI

info@manaviyat.uz

t.me/gazetamanaviyat

http://manaviyat.uz

Ijtimoiy, ma'naviy-ma'rifiy, adabiy-badiiy gazeta

№17-18 (669-670)

2026-yil 29-sentabr

Xalqaro festival

ATLASDA AKS ETGAN MILLAT RUHI

Marg'ilonga kelgan inson bu shaharning nafaqat qadimiy ko'chalari, obidalari va fayzli muhitiga, balki rang-barang atlasu adraslariga ham beixtiyor mahliyo bo'ladi. Bu yerda ipak tolalariga rang kirishi bilan go'yo asrlar sadosi uyg'onadi. Har bir naqshda – tarix, har bir rangda – did, har bir ipda esa ajdodlardan avlodlarga o'tib kelayotgan mehnat va mahorat mujassam.

Shu ma'noda Marg'ilonda o'tkazilgan VII Xalqaro «Atlas bayrami» oddiy festival yoki ko'rgazma emas, balki milliy xotira, amaliy san'at va zamonaviy ijod tutashgan katta madaniy muhoqot maydoni bo'ldi. 17-19 sentabr kunlari o'tkazilgan tadbirda an'anaviy to'qimachilik, milliy matolar, hunarmandchilik, dizayn va moda yo'nalishlari bir maydonda namoyon etildi.

Nufuzli tadbirda BMTning O'zbekistondagi doimiy koordinatori Sabine Mahl, YUNESKOning O'zbekistondagi vakolatxonasi rahbari Sara Noshadi, 50 ga yaqin davlatlardan tashrif buyurgan hunarmandlar, dizaynerlar, soha mutaxassislari, san'at namoyandalari hamda xalqaro tashkilotlar vakillari ishtirok etdi.

Aslida, atlasning qadri uning tashqi jozibasidagina emas. Unda xalqning estetik tafakkuri, tabiatni his etishi, rang va shakl uyg'unligini anglashi, go'zallikka munosabati bor. Shuning uchun atlasni asrash – muayyan matorini saqlashdan ko'ra kengroq tushuncha. Bu – milliy madaniy xotirani asrash demak. Bu jihatdan festivalning eng muhim ma'naviy ahamiyati – avlodlar o'rtasidagi

bog'liqlikni mustahkamlashidir.

VII «Atlas bayrami»da an'anaviy to'qimachilikning zamonaviy dizayn, tadbirkorlik va kreativ industriya bilan bog'liq jihatlariga alohida e'tibor qaratilgani ham bejiz emas. Dasturdan «An'anaviy to'qimachilik – kreativ industriyaning muhim segmenti» mavzusidagi xalqaro konferensiya, dizayn bo'yicha mentorlik dasturi, moda namoyishi, ko'rgazmalar va mahorat darslari o'rin oldi. Bu esa muhim bir haqiqatni ko'rsatadi: milliy meros zamondan ortda qolish emas, aksincha, zamon bilan hamnafas yashash imkoniyatidir.

Atlasdan yaratilgan liboslardagi ranglar, naqshlar, bezaklar, matoning tanlanishi – barchasi muayyan estetik didning ifodasidir. Shu bois festivalda namoyish etilgan milliy liboslar shunchaki moda namunalari emas, balki milliy madaniyatimizning zamonaviy talqini sifatida ham ahamiyatlidir. Ayniqsa, yoshlarning bunday tadbirlarda ishtirok etishi muhim. Chunki milliy qadriyatni kitobdan o'qish boshqa, uni o'z ko'zi bilan ko'rish, ustalar mehnatini kuzatish, milliy matoning yaratilish jarayoni bilan tanishish boshqa. Shu ma'noda «Atlas bayrami» yosh avlod qalbida milliy merosga qiziqish uyg'otadigan ma'naviy maktab vazifasini ham bajaradi.

Festivalning xalqaro maqomi Marg'ilon hunarmandlarining mahoratini kengroq maydonda namoyon etish imkonini bermoqda. Bu kabi xalqaro muloqotlar milliy hunarmandchilikning tajriba almashish, yangi ijodiy yondashuvlarni o'zlashtirish va milliy matolarni xalqaro auditoriyaga tanitish imkoniyatlarini kengaytiradi. Eng muhimi – dunyoga o'zligimizni ko'rsata bilishdir. Chunki milliy madaniyatning haqiqiy qudrati uni boshqalardan ajratib turadigan o'ziga xoslikdadir. Marg'ilon atlaslari ana shu o'ziga xoslikning yorqin ko'rinishlaridan biri.

«Atlas bayrami»ning ma'naviy ahamiyati uning uch kunlik tadbirlari bilan o'lchamaydi. Uning haqiqiy qimmati – milliy hunarmandchilikka e'tiborni kuchaytirish, an'anaviy bilim va ko'nikmalarni avlodlarga yetkazish, yoshlarni milliy madaniyatga yaqinlashtirish va Marg'ilonning qadimiy to'qimachilik maktabini zamonaviy dunyo bilan bog'lashida. Atlasning har bir tolasi go'yo bir avloddan ikkinchisiga uzatilayotgan rishtadek. U uzilmasa, an'ana yashaydi.

An'ana yashasa, milliy xotira yashaydi. Milliy xotira bor ekan, millatning o'zligi hamisha barhayot bo'ladi.

Rasuljon KAMOLOV

Ehtirom

USTOZ – QALBGA YOZILGAN NOM

Inson hayotida shunday nomlar borki, ularni yillar ham, masofalar ham unuttira olmaydi. Ota-ona nomi qalbimizga tug'ilgan kunimizdan yozilsa, ustoz nomi maktab ostonasidan qadam qo'ygan kunimizdan muhrlanadi. Shu bois inson ulg'aygan sari ko'p narsalarni unutishi mumkin, ammo birinchi ustozining nigohini, ovozini, bir og'iz nasihatini hamisha eslab yuradi.

Ustozlik – shunchaki dars berish emas. U bolaga harf tanitib, so'z o'rgatish bilan birga, inson bo'lishni, yaxshilik va yomonlikni farqlashni, orzu qilishni va unga intilishni o'rgatadi. Shu ma'noda har bir kasb egasining ortida, albatta, bir ustozning mehnati bor.

Shifokorning qo'lida inson salomatligi, muhandisning loyihasida bunyodkorlik, olimning izlanishida kashfiyot, jurnalistning qalamida jamiyat hayoti namoyon bo'lsa, ularning barchasining boshlanishida ustoz turadi.

Ustoz mehnatining eng buyuk jihati shundaki, uning natijasi ko'pincha yillar o'tib ko'rinadi. Bugun sinfda o'tirgan o'quvchi ertaga turli kasblarni egallaydi, jamiyatda

o'z o'rnini topadi. Uning har bir yutug'ida ustozning ham mehnati, sabri va ishonchi bor.

Ustoz inson qalbiga bilim urug'ini qadaydi. Bu urug' yillar davomida unib, tafakkur, ma'rifat va ezigulikka aylanadi. Shuning uchun xalqimiz «Ustoz – otangdek ulug'» deya bejiz aytgan.

Zamon o'zgarimoqda. Ta'limga yangi texnologiyalar, raqamli platformalar, sun'iy intellekt va zamonaviy metodlar kirib kelmoqda. Ammo ta'limning markazida baribir inson va ustoz qoladi. Chunki texnologiya bilimni yetkazishi mumkin, lekin uning qadrini anglash, undan ezigu maqsadlarda foydalanish va mas'uliyat bilan yashashni o'rgatish – ustozning vazifasidir.

fasidir.

Haqiqiy ustozning o'zi ham umr bo'yi o'quvchi. U izlanadi, o'rganadi, yangilikka intiladi. Chunki u yaxshi biladi: o'zgarishga intilmagan inson boshqalarni ham yuksaklikka yetaklay olmaydi.

1 oktabr – O'qituvchi va murabbiylar kuni. Bu sana faqat tabrik va gullar kuni emas. Bu – hayotimizga ilm, tarbiya va ishonch olib kirgan insonlar oldidagi minnatdorligimizni yana bir bor his qilish ayyomi.

Ustozga eng katta sovg'a – shogirdining yaxshi inson bo'lib kamol topishidir.

Yillar o'tadi, darsliklar, sinflar, hatto maktablar ham o'zgaradi. Ammo ustozning nomi qalbd qoladi. Chunki ustoz – xotira emas, inson hayotida davom etadigan ezigulikdir.

Barcha ustoz va murabbiylarni kasb bayrami bilan muborakbod etamiz! Siz tarbiyalayotgan avlodning har bir yutug'i sizga atalgan eng go'zal tashakkur bo'lib qolaversin.

Mediaforum

AXBOROT ASRIDA SO'Z MAS'ULIYATI

Bugun axborot hayotimizning ajral-mas qismiga aylangan. Bir xabar bir zumda millionlab insonlarga yetib borishi mumkin. Shu bois ommaviy axborot vositalari nafaqat voqealarni yorituvchi, balki jamoatchilik fikri va ijtimoiy ong shakllanishiga ta'sir ko'rsatuvchi muhim kuchdir.

Ana shu dolzarb masalalar Farg'ona shahrida Shanxay Hamkorlik Tashkilotining 25 yilligi munosabati bilan o'tkazilgan «Ijtimoiy ongning shakllanishida OAVning o'rni» mavzusidagi III xalqaro mediaforumda muhokama qilindi. Anjumanda mahalliy jurnalistlar bilan birga Yaponiya, Xitoy, Hindiston va Belarus kabi 12 davlatdan kelgan ommaviy axborot vositalari vakillari ishtirok etdi.

Forumda zamonaviy axborot makonidagi eng dolzarb masalalar, jurnalistikaning jamiyat ongiga ta'siri, ishonchli va tekshirilgan axborotning ahamiyati xususida fikr almashildi. Turli mamlakatlar jurnalistlarining bir maydonda muloqot qilishi esa media sohasida tajriba almashish, mushtarak muammolarga turli nuqtai nazardan yondashish imkonini berdi.

Hindistonning «Diplomacy India» agentligi bosh muharriri Ameyya Sataye forum taassurotlari bilan o'rtoqlashar ekan, Farg'onadagi anjuman murakkab siyosiy jarayonlar kechayotgan bugungi davrda matbuotning o'ziga xosligi va mas'uliyati haqida fikr almashish uchun muhim maydon bo'lganini ta'kidladi.

– Men bu yerda qit'aning taniqli jurnalistlarini uchratdim, fikrlarimizni ochiq-oydin aytdik. Matbuot kuchini dunyoni, odamlarning hayotini saqlab qolishga safarbar etishimiz kerak, deb hisoblayman, – dedi u.

Hindistonlik jurnalistning ta'kidlashicha, axborot almashinuvida eng dolzarb masalalarni muhokama qilish bunday anjumanlarning muhim jihati-dir. Zero, xalqaro jurnalistik muloqotlar jahon axborot makonini ishonchli va tekshirilgan ma'lumotlar bilan boyitishga xizmat qiladi.

Anjuman ishtirokchilari viloyatimizdagi ishlab chiqarish korxonalari, amalga oshirilayotgan loyihalar bilan tanishib, ularga yuqori baho berdilar.

– O'zbekistonni uch so'z bilan ta'riflash lozim bo'lsa, chiroyli, rivojlangan va yanada rivojlanib borayotgan mamlakat, degan bo'lardim, – deydi «Kyodo Tsushin» (Yaponiya) axborot agentligining Moskva bo'limi muxbiri Nana Kunieda. – Farg'ona viloyatining o'zida shuncha loyihalarni ko'rib, lol qoldim. Ishlab chiqarish korxonalari mamlakat jadal sur'atlar bilan rivojlanayotganidan darak bermoqda. O'zbekistondagi bu yuksalishlar haqida turkum maqolalar berishni rejalashtirdik.

Bu fikrlar xalqaro media muloqotning yana bir muhim jihatini ko'rsatadi. Jurnalist uchun voqelikni bevosita ko'rish, odamlar bilan muloqot qilish, mamlakat

va hudud hayotini joyida o'rganish axborotning xolis va ta'sirchan bo'lishiga xizmat qiladi. Zero, raqamli texnologiyalar axborot tarqatish tezligini mislsiz darajada oshirgan bugungi davrda jurnalistning asosiy vazifasi – shunchaki birinchi bo'lib xabar berish emas, balki ishonchli, tekshirilgan va mazmunli axborot taqdim etishdir.

Forumdagi muloqotlar ham shu haqiqatni yana bir bor ko'rsatdi. Texnologiyalar o'zgarishi mumkin, axborot tarqatish shakllari yangilanishi mumkin, ammo jurnalistikaning asosiy mezonlari – haqqoniylik, mas'uliyat, xolislik va inson qadriga hurmat – o'z ahamiyatini yo'qotmaydi.

Farg'onada o'tkazilgan III xalqaro mediaforum turli mamlakatlar jurnalistlarini ana shu mushtarak qadriyatlar atrofida birlashtirgan muhim muloqot maydoni bo'ldi. Axborot asrida so'zning ta'sir kuchi beqiyos. Demak, uning qudratidan jamiyatni bo'lish uchun emas, anglashuv, hamkorlik va ezigu maqsadlar yo'lida foydalanish – jurnalistikaning eng muhim vazifalaridan biridir.

Hayotjon BOYBOBOYEV

OTA-ONA VA MAKTAB – BIR MAQSAD, BIR MAS'ULIYAT

Farzand dunyoga kelgan kundan boshlab uning qalbidagi ezgulik, mehr, hurmat, mas'uliyat kabi fazilatlarni shakllantirish jarayoni boshlanadi. U ilk so'zni, ilk odobni, kattalarga hurmatni, yaxshilik va yomonlikning farqini avvalo oilada o'rganadi. Maktab ostonasiga qadam qo'yanidan keyin esa bu tarbiya yangi bosqichga ko'tariladi. Endi bolaning hayotiga ustoz, sinfdoshlar, maktab muhiti, bilim va jamoaviy munosabatlar ham kirib keladi.

Shuning uchun farzand tarbiyasida oila va maktabni bir-biridan ajratib bo'lmaydi. Bu ikki muhit qanchalik hamohang bo'lsa, bolaning ta'lim-tarbiyasi ham shunchalik samarali kechadi.

Bugun biz ta'lim haqida gapirar ekanmiz, faqat darslik, baho yoki imtihon natijalarini emas, balki farzandning qanday inson bo'lib kamol topayotganini ham o'ylashimiz kerak. Chunki yaxshi baho – muhim natija, ammo tarbiyalilik, mas'uliyat, mehnatsevarlik, Vatanga muhabbat, o'zgalarga hurmat kabi fazilatlar insonning butun umri davomida unga hamroh bo'ladi. Bu fazilatlarni shakllantirishda maktab va oilaning hamkorligi hal qiluvchi ahamiyatga ega.

Ba'zan ota-onalar farzandining maktabdagi faoliyati bilan faqat baho orqali qiziqadi. «Necha olding?» degan savolga javob olish bilan suhbat yakunlanadi. Aslida esa bolaga «Bugun nimani o'rganding?», «Qaysi fan senga qiziq

bo'ldi?», «O'qituvching qanday fikr bildirdi?», «Sinfdoshlaring bilan munosabating qanday?» kabi savollarni berish ham muhim. Chunki bolaning ichki dunyosi uning kundalik hayotidagi kichik tafsilotlarda namoyon bo'ladi.

O'qituvchi ham bolani faqat darsdagi faolligi bilan emas, uning shaxsiy xususiyatlari, qiziqishlari va intilishlari bilan birgalikda o'rganishi kerak. Chunki har bir o'quvchining dunyosi o'ziga xos. Kimdir matematikada, kimdir adabiyotda, yana kimdir sport, san'at yoki texnologiya sohasida o'z iqtidorini namoyon etadi. Asosiy maqsad – ana shu qobiliyatni o'z vaqtida ko'ra bilish va rivojlantirish.

Maktab va ota-ona o'rtasidagi munosabat faqat muammo paydo bo'lganda emas, balki doimiy ravishda yo'lga qo'yilishi lozim. Farzandining o'qishida kamchilik kuzatilganda maktabni ayblash, aksincha, bolaning xatosida faqat ota-onani aybdor qilish masalani hal etmaydi. Muammoning

sababini birgalikda aniqlash va yechim izlash – eng to'g'ri yo'l.

Har bir bolaning o'z qobiliyati, o'z xarakteri va o'z orzusi bor. Shu sababli uni boshqa bola bilan solishtirish o'rniga, kechagi holati bilan bugungi natijasini taqqoslash, kichik yutug'ini ham qadrlash zarur. «Falonchining bolasi sendan yaxshi o'qiydi», «Nega sen ham unga o'xshamaysan?» kabi gaplar bolaga rag'bat berish o'rniga uning o'ziga bo'lgan ishonchini susaytirishi mumkin. Aksincha, «Sen bundan ham yaxshiroq natijaga erisha olasan», «Biz senga ishonamiz», «Xatoni to'g'rilashga harakat qilamiz» kabi qo'llab-quvvatlovchi munosabat bolada mas'uliyat va intilishni kuchaytiradi.

Aslida, bola tarbiyasida «bu ota-onaning vazifasi», «bu maktabning ishi» degan chegarani keskin belgilab qo'yib bo'lmaydi. Chunki farzandning shaxs sifatida shakllanishi uzluksiz jarayon. Oila unga mehr va birinchi tarbiya sabog'ini beradi. Maktab bilim va ijtimoiy tajriba beradi. Ustoz uning qobiliyatini kashf etishga yordam beradi. Jamiyat esa yosh insonning kelajakdagi o'rnini belgilaydigan muhitni shakllantiradi. Demak, barcha bo'g'inlar o'zaro hamkor bo'lgandagina kutilgan natijaga erishish mumkin.

Bugun maktab ostonasida turgan bola – ertangi kunning mutaxassisi, oila boshlig'i, ustози, shifokori, muhandisi, tadbirkori yoki jamiyatning faol fuqarosi bo'ladi. Uning qanday inson bo'lib voyaga yetishi esa bugun unga berilayotgan e'tibor, ta'lim va tarbiyaga bog'liq. Shu bois ota-ona va maktab o'rtasidagi hamkorlikni mustahkamlash – shunchaki ta'lim jarayonini yaxshilash emas, balki kelajak avlod taqdiriga daxldor muhim vazifadir.

Uyg'unali QIRG'IZOV,
Farg'ona tumanidagi 8-umumta'lim maktabi
o'quv ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari.

Ma'naviy targ'ibot

Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan keng ko'lamli islohotlarning mazmun-mohiyatini xalqimizga yetkazish, yurtodoshlarimizning ijtimoiy faolligi va daxldorlik tuyg'usini yanada kuchaytirishda ma'naviy-ma'rifiy targ'ibot ishlari muhim sanaladi. Shu ma'noda Farg'ona viloyatida «Birlashib, buyuk tarix yaratamiz» g'oyasi ostida o'tkazilayotgan «Ma'rifat karvoni» ilmiy-ma'rifiy seminarlari alohida ahamiyatga ega.

BIRLASHIB, BUYUK TARIX YARATAMIZ!

Mazkur loyiha Respublika Ma'naviyat va ma'rifat markazi, O'zbekiston mahallalari uyushmasi, Yoshlar ishlari agentligi, Ijtimoiy-ma'naviy tadqiqotlar instituti hamda «Ma'rifat» targ'ibotchilar jamiyati hamkorligida tashkil etilgan bo'lib, joriy yilning sentabr-dekabr oylarida mamlakatimizning barcha hududlarida o'tkaziladi.

Loyihaning asosiy maqsadi – O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning mamlakatimiz davlat mustaqilligining 35 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimda ilgari surgan g'oya va tashabbuslarini keng jamoatchilikka yetkazish, yurtimizning keyingi taraqqiyoti bilan bog'liq ustuvor vazifalarni aholiga sodda va xalqchil tarzda tushuntirishdan iborat.

Viloyatimizning Uchko'prik, Rishton, O'zbekiston, Qo'shtepa va boshqa tumanlarida o'tkazilayotgan seminarlarda mahalla faollari, naroniylar, oqila ayollar, pedagoglar, yoshlar, oliy ta'lim muassasalari professor-o'qituvchilari, ta'lim muassasalari mas'ullari va keng jamoatchilik vakillari ishtirok etmoqda.

Uchrashuvlarda mustaqillik yillarida erishilgan yutuqlar, Yangi O'zbekistonda amalga oshirilayotgan keng ko'lamli islohotlar, inson qadri va manfaatlarini ta'minlash, yoshlarga e'tibor, ta'lim va bilim, milliy yuksalish hamda ma'naviy-ma'rifiy muhitni mustahkamlash masalalari muhokama qilinmoqda.

Ayniqsa, davlatimiz rahbari tomonidan belgilangan strategik vazifalarni aholiga hayotiy misollar asosida tushuntirish, islohotlarning inson hayotidagi amaliy ahamiyatini ochib berishga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Qo'shtepa tumanidagi seminarida «Inson qadri – 35 yillik islohotlarning o'lchovi: erkinlik, bilim, sog'liq va yoshlar», «Milliy yuksalish o'n yilligi: yetti milliy dastur yaxlit tizim sifatida» kabi mavzularda ma'ruzalar tinglangani ham bugungi taraqqiyot jarayonida inson omili va ma'rifatning o'rni naqadar muhimligini ko'rsatadi.

Rishton tumanidagi tadbirida mamlakatimiz taraqqiyoti, mustaqillik yillarida erishilgan yutuqlar, yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash va ma'naviy-ma'rifiy ishlarni kuchaytirish masalalariga e'tibor qaratildi. Uchko'prik va O'zbekiston tumanlaridagi uchrashuvlarda esa mahalla, ta'lim va jamoatchilik vakillari bilan ochiq muloqotlar tashkil etildi.

Menimcha, «Ma'rifat karvoni»ning eng muhim jihatlaridan biri – bu tadbirlarning shunchaki ma'ruza bilan cheklanmay, ochiq muloqot va fikr almashish ruhida o'tayotganidir. Zero, ma'rifat insonni mustaqil fikrlashga, yurt taqdiriga befarq bo'lmaslikka undaydi.

«Birlashib, buyuk tarix yaratamiz!» shiori zamirida ham ana shu ezigu maqsad mujassam. Tarixni xalq yaratadi. Bugungi sa'y-harakatlarimiz, bilim va ma'rifatga intilishimiz, yoshlar tarbiyasiga munosabatimiz va jamiyat hayotidagi faol ishtirokimiz ertangi tariximizni belgilaydi.

Shu bois «Ma'rifat karvoni» doirasidagi har bir uchrashuvni inson tafakkuri va qalbiga yo'l topishga qaratilgan ma'naviy-ma'rifiy harakat sifatida baholash mumkin. Zero, birlik bor joyda – kuch, ma'rifat bor joyda – taraqqiyot, yurt taqdiriga daxldorlik bor joyda esa buyuk kelajak bor.

Dilshodbek SAYDALIYEV,
Ma'naviyat va ma'rifat markazi
Farg'ona viloyat bo'limi bosh mutaxassisi

XITOIY TAJRIBASI: KAMBAG'ALLIKNI BARTARAF ETISHNING SAMARALI STRATEGIYALARI

Kambag'allik bugungi kunda ham dunyoning ko'plab mamlakatlari hisoblanadi. Uni faqat moliyaviy yordam berish orqali emas, balki inson salohiyatini rivojlantirish, iqtisodiy imkoniyatlarni kengaytirish hamda samarali davlat boshqaruvini yo'lga qo'yish orqali bartaraf etish mumkin.

Shu nuqtai nazardan, Xitoy Xalq Respublikasining so'nggi o'n yilliklarda erishgan natijalari xalqaro hamjamiyat tomonidan eng muvaffaqiyatli tajribalardan biri sifatida e'tirof etiladi. Xitoy tajribasining eng muhim jihati shundaki, kambag'allikka qarshi kurash oddiy ijtimoiy yordam dasturi emas, balki uzoq muddatli milliy rivojlanish strategiyasining ajralmas qismiga aylantirildi. Davlat kambag'allikni iqtisodiy, ijtimoiy va institutsional omillar bilan bog'liq murakkab muammo sifatida ko'rib chiqdi hamda uni hal etishda kompleks yondashuvni qo'lladi.

Si Szinpin Xitoyda kambag'allikni bartaraf etish siyosatining bosh tashabbuskori va asosiy muvofiqlashtiruvchisi bo'ldi. U 2012-yilda Xitoy Kommunistik partiyasi Bosh kotibi, 2013-yilda esa Xitoy Xalq Respublikasi Raisi lavozimiga kirishgach, kambag'allikni tugatishni davlat siyosatining ustuvor yo'nalishiga aylantirdi. U "Kambag'allikni bartaraf etish" konsepsiyasini ilgari surdi. Szinpin mutlaq kambag'allikni bartaraf etish masalasiga shaxsan rahbarlik qilib, davlat va partiya tizimini resurslarining ko'p qismini ushbu maqsad yo'lida safarbar etdi. Natijada infratuzilmani rivojlantirish, bandlikni oshirish, ta'lim va tibbiy xizmatlarni yaxshilash hamda kambag'al oila-

larni manzilli qo'llab-quvvatlash bo'yicha keng ko'lamli islohotlar amalga oshirildi. Ushbu siyosat natijasida 2020-yilda Xitoy mutlaq kambag'allikni bartaraf etganini e'lon qildi, 2021-yilda esa Si Szinpin mamlakat kambag'allik ustidan to'liq g'alaba qozonganini rasman ma'lum qildi.

Xitoy tajribasining eng muhim yangiliklaridan biri "kambag'allikka qarshi kurashda manzilli yordam" konsepsiyasidir. Mazkur yondashuvning mohiyatiga ko'ra, barcha fuqarolarga bir xil yordam berish o'rniga, har bir oilaning kambag'allikka tushish sabablari alohida o'rganildi. Millionlab davlat xizmatchilari uyma-uy yurib, aholining daromadi, yashash sharoiti, sog'lig'i, ta'lim darajasi va bandligi haqida ma'lumot to'pladi. Natijada har bir ehtiyojmand fuqaro bo'yicha elektron ma'lumotlar bazasi yaratildi. Bu yondashuvning eng katta afzalligi shundaki, davlat resurslari aynan eng muhtoj qatlamga yo'naltirildi va mablag'larning samarasiz sarflaniishi sezilarli darajada kamaydi.

Xitoy kambag'allikni yagona sabab bilan izohlamadi. Ayrim hududlarda asosiy muammo infratuzilmaning rivojlanmaganligi bo'lsa, boshqa joylarda ta'lim, sog'liqni saqlash, tabiiy sharoit yoki ish o'rinlarining yetishmasligi ustuvor omil sifatida namoyon bo'ldi. Shu bois mamlakat beshta

asosiy strategiyani ishlab chiqdi:

1. Ishlab chiqarish va tadbirkorlikni rivojlantirish;
2. Yangi ish o'rinlarini yaratish;
3. Ekologik jihatdan noqulay hududlardan aholini ko'chirish;
4. Ta'lim orqali kambag'allikni kamaytirish;
5. Ijtimoiy himoya tizimini kuchaytirish.

Bunday tabaqalashtirilgan yondashuv har bir hududning tabiiy, iqtisodiy va demografik xususiyatlarini hisobga olish imkonini berdi.

Xitoy tajribasida aholiga doimiy nafaqa berish emas, balki barqaror daromad manbalarini yaratish asosiy maqsad qilib belgilandi. Har bir hududning tabiiy resurslari va bozor imkoniyatlari chuqur o'rganilib, ularga mos iqtisodiy loyihalar ishlab chiqildi. Masalan, ayrim hududlarda qisqichbaqa yetishtirish, boshqalarida meva-sabzavotchilik, chorvachilik, dorivor o'simliklar yetishtirish yoki quyosh energetikasi loyihalari rivojlantirildi.

Xitoy tajribasidagi eng samarali misollardan biri Yunnan provinsiyasidagi Lanson okrugida kartoshka yetishtirish loyihasidir. O'simliklar patologiyasi bo'yicha

mutaxassis Chju Youyong jamoasi bilan qishloqqa 14 marta borib, mahalliy dehqonchilik sharoitini o'rgandi. U hududda yog'ingarchilik kamligi va qishning nisbatan iliqqligi kartoshkani noyabr-dekabr oylarida ekib, Xitoy Yangi yilidan keyin yig'ib olish imkonini berishini aniqladi. Ammo qishloq aholisi qishni odatda mehnat mavsumi deb hisoblamasdi, shuning uchun dastlab olimlarning taklifiga ishonmadi. Chju Youyong ularga shunchaki "Kartoshka eksangiz, daromad-ingiz oshadi" demadi. U kichik yer maydonini ijaraga olib, ekspertlar bilan birga dalada ishladi. Uch oy o'tib, tajriba maydoni yirik kartoshkalar bilan to'ldi. Bir mu, ya'ni taxminan 670 kvadrat metr (6,7 sotix) yerdan 3 tonnadan ortiq hosil olish mumkinligi amalda isbotlandi. 100 kun ichida bir mu yerdan 10 ming yuan (taxminan 1500 dollar)dan ortiq qiymatdagi mahsulot olish mumkinligi ko'rsatilgach, aholi uchun bepul o'quv kurslari tashkil etildi. Natija tez orada ko'rindi. 2016-yilda 100 mu maydonda o'tkazilgan tajribada har bir mu yerdan o'rtacha 3,1 tonna kartoshka olindi. Bir tonna kartoshka 3 ming yuandan sotilgan taqdirda, fermer bir mu yer-

dan qariyb 9 ming yuan (taxminan 1340 dollar) daromad olishi mumkin edi. Dastlabki 100 mu tajriba maydoni keyinchalik 17 ta hudud bo'ylab 10 ming mudan ortiq maydonga kengaydi. Besh yil ichida 2200 dan ortiq fermer kasbiy tayyorgarlikdan o'tdi.

Xitoyda yordamning yana bir muhim yo'nalishi – odamni tayyor pul oluvchidan iqtisodiy faol subyektg aylanirish edi. Masalan, Xua Shuilin davlat tomonidan tashkil etilgan sabzavot yetishtirish texnologiyalari kursida o'qidi. Keyin imtiyozli mikrokredit oldi, issiqxona qurdi, sabzavot yetishtirishni boshladi va keyinchalik internet orqali mahsulot sotishga o'tdi. Natijada u bir yildan kam vaqt ichida kambag'allikdan chiqdi. Shu bilan birga, oilasi tibbiy sug'urta va farzandlari ta'lim subsidiyalaridan ham foydalandi. Boshqa bir misol – Lianshan Yi avtonom okrugida yashovchi Didze kambag'al oila farzandi sifatida Foshan shahrida oshpazlik san'atini bepul o'rgandi. Uning o'qish vaqtida uyiga borib-kelesh xarajatlari qoplandi, bundan tashqari, har oy 600 yuan miqdorida yashash subsidiyasi berildi. Bu yerda maqsad oddiy yordam emas, "Bir kishini o'qitish – bir kishini ish bilan ta'minlash – butun oilani kambag'allikdan chiqarish" tamoyilini hayotga tatbiq etish edi.

Ta'limga qaratilgan bunday siyosatning natijasi ham raqamlarda ko'rinadi: 2020-yil noyabriga kelib, mamlakatda majburiy ta'limni tark etgan o'quvchilar soni 2019-yildagi 600 ming nafardan 831 nafargacha, kambag'al oilalardan ta'limni tugatmay qolgan bolalar soni esa 200 ming nafardan nolga tushirilgan. 13-besh yillik reja davrida kambag'al oilalar farzandlariga individual ta'lim yordami uchun 3,8 milliard yuan ajratilib, 3,31 million kishi qamrab olingan.

Sarvinoz ABDURASULOVA
tayyorladi

(Davomi keyingi sonda)

Mulohaza

Qadimdan ijtimoiy va maishiy hayotdagi bilish ehtiyoji insonni boshqa odamga murojaat qilishga undagan. Ilm, tajriba, ko'nikma, hatto hayotiy qarashlar ham ko'pincha suhbat orqali shakllangan. Kattalar bilan suhbatlashib, o'tmish haqida yozilgan kitoblarni o'qib, filmlarni ko'rib, voqealarni solishtirib, taqqoslab bilardik. Bugun esa insoniyat hayotida mutlaqo boshqa vaziyat yuzaga keldi: biror narsani bilmasak, yonimizdagi odamga emas, cho'ntagimizdagi qurilmaga murojaat qilamiz.

Lekin inson biror narsani boshqa odamdan so'raganda faqat ma'lumot olmaydi, balki u bilan munosabatga ham kirishadi. Savol – aslida kommunikatsiyaning eng oddiy va tabiiy shakli.

Masalan, bola otasidan biror narsani so'raganda, u javob bilan birga otasining xarakteri, tajribasi va dunyoqarashidan ham nimanidir qabul qiladi. Qiz onasidan maslahat olganda, nafaqat muayyan yo'l-yo'riqni, balki uning hayotiy tajribasini ham eshitadi. Ustoz bilan savol-javob esa

MULOQOT ASOSI – SAVOL

insonni chuqur fikrlashga, fikrini aniq ifodalashga, madaniyatli va ilmiy-ma'naviy asosga ega so'z qo'llashga o'rgatadi.

Jamiyatning o'zi ham, aslida, ana shunday savollar asosida shakllanadi. «Nima deb o'ylaysiz?», «Qanday qilgan ma'qul?», «Siz qanday qilgansiz?» kabi oddiy savollar odamlarni bir-biriga yaqinlashtiradi. Insonning boshqa birovga murojaat qilishi – ishonch belgisi. Kimningdir fikrini so'rash esa uning tajribasini tan olishdir.

Bugungi texnologiyalar esa savolning ana shu ijtimoiy vazifasiga ta'sir ko'rsatmoqda. Ma-

salan, sun'iy intellekt siz bilan tortishmaydi, xafa qilmaydi, fikringizni keskin rad etmaydi. U sizning ohangingizga moslashadi va ko'pincha kutganingizga yaqin javobni beradi.

Insoniy muloqot esa doim ham qulay bo'lavermaydi. Unda e'tiroz ham, kelishmovchilik ham, boshqa nuqtai nazar ham bor. Aynan shu qarama-qarshilik tafakkurni harakatga keltiradi. Boshqa fikr bilan to'qnashuv, bahs, mulohaza yoki oddiy e'tiroz insonni o'z qarashlarini qayta ko'rib chiqishga undaydi.

Tanqidiy fikrlash ham ko'pincha ana shu jarayonda tug'iladi.

Inson tafakkuri boshqa qarashlar bilan to'qnashganda o'sadi. Albatta, texnologiya rasmiy va tezkor ma'lumot bera oladi. Ammo u insonlararo munosabatni, e'tirozni va fikrlar o'rtasidagi tabiiy to'qnashuvni to'liq almashtira olmaydi.

Bugun hatto bir uyda yashayotgan odamlarning ham bir-biriga beradigan savollari kamayib borayotgandek. Aslida esa muloqot faqat javob olish uchun kerak emas. Savol-javob jarayonida odamlar o'rtasida ko'zga ko'rinmas, ammo mustahkam aloqalar hosil bo'ladi. Oila, ustoz-shogirdlik, do'stlik,

hamkasblik kabi munosabatlar ham oddiy suhbatlardan oziqlanadi.

Savolning yana bir muhim ijtimoiy vazifasi bor: u insonlarni muloqot jarayonida tenglashtiradi. Birovdan nimanidir so'rash orqali inson hamma narsani bilmasligini tan oladi. Yoki bilsa ham, suhbatga tortish, muloqotni davom ettirish uchun savol beradi. Bunday oddiy holatlar odamlar o'rtasidagi ishonch va yaqinlikni mustahkamlaydi.

Savol bergan ham, javob bergan ham shu jarayonning ishtirokchisiga aylanadi. Texnologiyaga berilgan savolda esa bunday hissiy va ijtimoiy qatlam kamroq. U javob qaytaradi. Inson bilan muloqotda esa javobning o'zi emas, uning qanday aytilgani, ortidagi munosabat va davom etadigan suhbat ham muhim.

Shu bois insonning boshqa bir insonga «Menga o'rgatib yuboring», «Siz nima deb o'ylaysiz?», «Siz bo'lsangiz, nima qilar edingiz?» deb murojaat qilish ehtiyoji saqlanib qolishi juda muhim.

Agar biz bir-birimizdan so'rash, fikr almashish, maslahatlashish ehtiyojini yo'qotsak, ijtimoiy hayotning eng muhim ustunlaridan birini ham zaiflashtirib qo'yishimiz mumkin.

Chunki har qanday ijtimoiy muloqotning ibtidosi – savoldir.

Mushtariybegim
NURMUHAMMADOVA,
FarDU filologiya va tillarni o'qitish
 fakulteti 3-bosqich talabasi.

Ilhom VATANIM

O'zbekiston, senga tinchlik tilayman,
Ona bo'lib, boshginangni silayman.
Sog'inganda ko'zingga bosh qo'yaman,
O'zbekimdek mehrbonim, kamtarim,
Jonim desam, jondan aziz – Vatanim!

O'g'lonlaring til chiqmay otlar minar,
Qo'lida bor yetmishdan ortiq hunar.
Tuprog'ingda jannat ne'mati unar,
Qo'rg'oningni buzolmas hech bir g'anam,
Jonim desam, jondan aziz – Vatanim!

O'zbekiston, yurtlar aro yagonam,
Qadri baland, oltin vodiy – Farg'onam.
Yuragimda kuylanmagan taronam,
Dunyolarga dong'i ketgan dostonim,
Jonim desam, jondan aziz – Vatanim!

Firdavs bog'i – Rishtonimning jamoli,
Elga mashhur qandak o'rik, kuloli.
Atlas kiygan hur qizlari iboli,
Erkinlik orzusida Boqiy bobom,
Jonim desam, jondan aziz – Vatanim!

Unutmaymiz To'maris, Shiroqingni,
Baland tutay Istiqloq bayrog'ini.
Ko'zga suray har go'shang tuprog'ini,
Yuragimning to'ridasan, mehmonim,
Jonim desam, jondan aziz – Vatanim!

Dilbar ZAMZAMBOYEVA,
Rishton tumani

JISMONIY TARBIYA – MA'NAVIY KUCH VA KOMILLIK MAKTABI

Bugun ta'lim oldida turgan eng muhim vazifalardan biri – jismonan sog'lom, ma'nau yetuk, irodali, odobli va jamiyatda o'z o'rniga ega bo'la oladigan yosh avlodni tarbiyalashdir.

Zero, inson kamoloti faqat bilim va kasbiy mahorat bilan emas, balki uning sog'lom tanasi, mustahkam irodasi, yuksak axloqi va ma'naviy dunyosi bilan ham belgilanadi. Shu ma'noda jismoniy tarbiya darslari nafaqat tanani chiniqtirish, balki inson xarakterini tarbiyalash maktabi hamdir.

Jismoniy mashqlar jarayonida o'quvchi chaqqonlik, chidamlilik, kuch, tezkorlik va harakat muvofiqligini rivojlantiradi. Biroq sport maydonida erishiladigan eng muhim natija har doim ham rekord yoki g'alaba bilan o'lchanmaydi. Mashg'ulotlar orqali bola intizomga amal qilish, belgilangan qoidaga rioya etish, o'zini boshqarish, qiyinchilik oldida chekinmaslik va boshlagan ishini oxiriga yetkazishni o'rganadi. Bu fazilatlar esa insonning butun hayoti davomida unga hamroh bo'ladi. Jismoniy tarbiyada odob-axloqning o'rni ham beqiyos. Musobaqa jarayonida raqibga hurmat bilan munosabatda bo'lish, g'alaba qilganda kibrga berilmaslik, mag'lubiyatni munosib qabul qilish, jamoadoshini qo'llab-quvvatlash – bularning barchasi sport orqali shakllanadigan ma'naviy fazilatlaridir. Shu bois sport maydonini kichik bir hayot maktabi, desak mubolag'a bo'lmaydi.

Zamonaviy jismoniy tarbiya darsida o'quvchi oddiy ijrochi emas, balki faol ishtirokchi bo'lishi kerak. Jamoaviy topshiriqlar, estafetalar, harakatli o'yinlar bolalarda o'zaro yordam, hamjihatlik, mas'uliyat va hurmat tuyg'ularini kuchaytiradi. Bir maqsad sari birgalikda harakat qilgan o'quvchi jamoa manfaatini shaxsiy xohishidan ustun qo'yish, boshqalarning imkoniyatini inobatga olish kabi muhim hayotiy ko'nikmalarni egallaydi.

Ta'kidlash kerakki, o'qituvchining shaxsiy namunasi bu jarayonda katta ahamiyatga ega. Muallimning muomalasi, adolatli bahosi, har bir o'quvchiga hurmat bilan munosabatda bo'lishi, g'olibni ham, mag'lubni ham ruhlantira olishi bolalar tarbiyasiga bevosita ta'sir qiladi. Chunki bola ko'pincha aytilgan gapdan ko'ra ko'rilgan munosabatni tezroq qabul qiladi.

Jismoniy tarbiyaning ma'naviy ahamiyati kundalik hayot tarzida ham namoyon bo'ladi. U bolani kun tartibiga rioya qilish, shaxsiy gigiyena e'tibor berish, vaqtni qadrlash, sog'lom turmush tarziga amal

qilish va bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etishga o'rgatadi. Bularning barchasi insonning o'zini o'zi tarbiyalashiga xizmat qiladi.

Ayniqsa, bugungi raqamlashuv davrida harakat va jismoniy faollikning ahamiyati yanada ortib bormoqda. Turli elektron qurilmalardan foydalanish inson hayotini yengillashtirayotgan bir paytda yoshlarni faol hayot tarziga yo'naltirish, ularda sportga mehr uyg'otish muhim vazifalardan biri bo'lib qolmoqda. Bu texnologiyalardan esa jismoniy tarbiya darslarini boyitish, mashqlarni to'g'ri bajarishni ko'rgazmali tushuntirish va o'quvchilarning qiziqishini oshirishda samarali foydalanish mumkin.

Eng muhimi, jismoniy tarbiya darsida bolaga «kuchli bo'lish» bilan birga «kuchini to'g'ri ishlata bilish» madaniyatini ham singdirish zarur. Haqiqiy kuch – boshqalarni yengishda emas, o'z nafsini, dangasaligini, qo'rquv va erinchoqligini yenga bilishda namoyon bo'ladi. Iroda esa har kuni qilingan kichik harakatlar, mashqlar va o'z ustida ishlash orqali toblanadi. Jismoniy tarbiya – faqat sport emas. U insonning tanasi bilan birga ruhi va irodasini ham tarbiyalaydigan muhim ta'lim yo'nalishidir. Sport orqali shakllangan intizom, halollik, sabr-toqat, raqibga hurmat, jamoadoshga yelkadosh bo'lish, kamtarlik va matonat kabi fazilatlar yoshlarning ma'naviy qiyofasini belgilaydi.

Abdulaziz XOLIQOV,
CHDPU jismoniy madaniyat fakulteti talabasi.

21 oktabr – O'zbek tiliga davlat tili maqomi berilgan kun

ONA TILI – MILLATNING G'URURI

Til – millatning qalbi. Unda xalqning tarixi, tafakkuri, dunyoqarashi va ma'naviy qiyofasi mujassam. Inson o'z ona tilida birinchi bor «ona» deydi, birinchi duosini eshitadi, birinchi ertagini tinglaydi. Shuning uchun til shunchaki muloqot vositasi emas, balki insonni o'zligi va millati bilan bog'lab turadigan ma'naviy rishtalardan biridir.

Mamlakatimizda o'zbek tiliga davlat tili maqomi berilganiga 37 yil to'lyapti. O'tgan yillar davomida tilimizning davlat va jamiyat hayotidagi mavqei mustahkamlash borasida salmoqli ishlar amalga oshirildi. Biroq bugun o'zimizga bir savol berishimiz kerak: ona tilimizga munosabatimiz uning maqomiga munosibmi?

Javobni uzoqdan izlash shart emas. Do'kon va xizmat ko'rsatish shoxobchalarining nomlari, reklamlar, ijtimoiy tarmoqlardagi yozishmalar – barchasi tilga munosabatimizning o'ziga xos ko'zgusi.

Ba'zan o'zbek tilida chiroyli va mazmunli nom qo'yish mumkin bo'lgan do'kon yoki kafe peshtoqida xorijiy so'zlardan tuzilgan nomni ko'ramiz. Ayrim reklamlarda esa o'zbek tilida aniq

muqobili bor so'zlar o'rniga chet tildagi atamalar aralashtiriladi. Eng achinarlisi, ba'zi matnlarda oddiy imloviy xatolarga ham duch kelamiz. Holbuki, reklama yoki peshlavha – shaxsiy yozishma emas. Uni yuzlab, minglab odam o'qiydi. Demak, bunday yozuvlar til madaniyatimizning ommaviy ko'rinishidir.

Ijtimoiy tarmoqlarda ham o'zbekcha gapni boshqa tillardagi so'zlar bilan aralashtirib yozish odatiy holga aylanib borayotganini ko'ramiz. Albatta, tillarning o'zaro ta'siri tabiiy jarayon. Lekin o'zbek tilida aniq va chiroyli ifodasi bor so'zni bila turib, uning o'rniga chet tildagi so'zni ishlatishni zamonaviylik yoki obro' belgisi sifatida qabul qilish – o'ylantiradigan holat. Masalan, «uchrashuv», «taqdimot», «imkoniyat», «xabar», «aloqa», «xizmat», «xarid» kabi so'zlarimiz bor. Ularning o'rniga har safar xorijiy muqobillarni ishlatish shartmi?

Albatta, chet tilini o'rganish va ona tilini qadrlash bir-biriga zid emas. Bugun yoshlarimizning ingliz, rus, nemis, koreys, xitoy va boshqa tillarni o'rganayotgani quvonarli. Xorijiy til – dunyo ilmfani va tajribasini egallash uchun muhim vosita. Ammo ko'p til bilish o'z tiliga befarq bo'lish degani emas. Aksincha, inson qancha til bilsa, o'z tilining o'ziga xosligini,

boyligini va qadrini shuncha teran anglashi kerak.

Tilning nufuzi faqat qonun yoki qarorlar bilan belgilanmaydi. U, avvalo, til egalarining kundalik munosabatida namoyon bo'ladi. Oiladagi suhbatdan tortib, rasmiy hujjatgacha, ko'cha peshtohidan tortib, internetdagi bir og'iz yozuvgacha – barchasida til madaniyati aks etadi. Shuning uchun ona tiliga hurmatni katta shiorlardan emas, oddiy odatlardan boshlashimiz kerak: to'g'ri yozish, ravon so'zlash, so'zlarni o'z o'rnida qo'llash, farzandlar bilan mazmunli muloqot qilish, kitob o'qish va til boyligidan foydalanish kabi.

Zamon o'zgaradi, yangi tushunchalar va yangi atamalar paydo bo'ladi. Til ham ular bilan birga boyib boradi. Bu tabiiy jarayon. Muhimi, yangilikka intilish jarayonida o'z milliy til me'yorlarimiz va uning qadrini unutmasligimizdir. Zero, millatning g'ururi faqat tarixiy obidalarda, milliy ramzlarda yoki buyuk ajdodlar xotirasida emas. U har kuni biz so'zlayotgan, yozayotgan va farzandlarimizga o'rgatayotgan tilimizda ham namoyon bo'ladi.

A.RASULOVA,
FarDU o'zbek tili va adabiyoti kafedrası dotsenti.
O.XOLMATOVA,
FarDU o'zbek tili va adabiyoti kafedrası dotsenti.

IKKI IBRAT

Vaqtni nimaga ajratish kerak?

Bir donishmand qo'liga bo'sh ko'zani olib uni toshga to'ldiribdi. So'ng shogirdlarini chaqirib, ularga birinchi savolini beribdi: «Aytinch, ko'za to'ldimi?» Shogirdlar: «Ha, to'la», deyishdi.

Shunda ustoz qo'liga no'xatli idishni olib ko'zaga to'kdi. No'xat toshlar orasidagi bo'sh joylarga joylashdi. Ustoz shogirdlariga yana savol berdi: «Endi ko'zam to'ldimi?» Shogirdlar yana ko'za to'lganini aytishdi.

Endi ustoz qum to'la qutini oldi-da, yana ko'zaga to'kdi. Qum tosh va no'xatlar orasidan o'tib bo'sh qolgan joylarni egalladi. Ustoz yana o'sha savolni berib, shogirdlari o'sha javobni qaytarishdi.

Nihoyat, donishmand suv olib, uni yana o'sha ko'zaga quya boshladi. Idish suv bilan to'ldi. Shogirdlar hayron edilar.

Ustoz dedi: «Bundan men sizlarga aytmoqchi bo'lgan o'gitim: ko'za bu bizning hayotimiz, toshlar eng aziz bo'lgan kishilarimiz, oilamiz, sog'ligimiz. No'xat – bo'lsa yoqadigan, ammo judayam muhim bo'lmagan narsalar: yaxshi ish, dang'illama uy, mashina, qimmatbaho narsalar. Qum esa hamma-ning hayotida to'la bo'lgan maydachuyda narsalardir.

Agar ko'zani avval qum bilan

to'ldirsang, no'xat va eng muhimi, toshlarga joy qolmaydi. Hayot ham xuddi shunday: vaqtingni bekorchi narsalarga sarflasang, eng asosiy-siga vaqt qolmaydi.

Yaqinlaringga, qarindoshlaringga e'tibor qilinglar, boshqa ishlarga vaqt keyin ham topilaveradi. Vaqtingizni avval toshga, so'ng qumga ajrating.

Shu so'zlarni aytib donishmand o'rnidan turgan ediki, shogirdlardan biri savol berdi: «Suv nega kerak edi?» Ustoz nim tabassum bilan dedi: «Men ko'zaga suvni qo'shishimdan maqsad: hayotda vaqt qanchalik tig'iz bo'lmasin, bekor vaqt ham topiladi», deyish edi.

Yoqub Umar

Saboq

Ustoz xattaxtaga 1 raqamini yozdi va o'quvchilarga qarab: «Bu sizning insoniyligingiz», dedi.

So'ng 1 raqami yoniga 0 raqamini yozib: «Bu sizning boyligingiz» dedi. Yana bir 0 yozar ekan: «Bu sizlarning martabangiz», dedi.

Ustoz shu zayl raqamni yiriklashtirib borarkan, inson hayotda erishishi mumkin bo'lgan yutuqlarni sanardi. Keyin esa... Boshlanishdagi 1 raqamini o'chirib tashladi. Xattaxtaga hech bir qiymatga ega bo'lmagan nollar qoldi. Shunda ustoz shogirdlariga: «Agar sizda insoniylik bo'lmas ekan, qolgan yutuqlarning bari hech bir qiymatga ega bo'lmaydi», dedi.

Akbarshoh Rasulov

Ma'naviyat

**Ijtimoiy, ma'naviy-
ma'rifiy,
adabiy-badiiy gazeta**

Bosh muharrir:
**Hayotjon
BOYBOBOYEV**

*Muallifning fikri tahririyat nuqtai nazaridan farq qilishi mumkin.
Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar qaytarilmaydi.*

MUASSIS:
Respublika Ma'naviyat va
ma'rifat markazi Farg'ona
viloyat bo'limi

Gazeta Farg'ona viloyat Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar boshqarmasi tomonidan 2021-yil 23-fevralda 12-088 raqami bilan ro'yxatga olingan.

TAHRIRIYAT MANZILI:
150100, Farg'ona shahar,
Murabbiylar ko'chasi, 2.
Tel: 99-366-19-27
Topshirish vaqti: 16.00.
Bosishga topshirildi: 14.00.
Navbatchi: D.Ortiqova

ISSN 2010-8214

9 772110 821400
Nashr indeksi: 7530
Adadi: 780 nusxa
Buyurtma № _____

Gazeta sifati uchun
bosmaxona mas'ul.

Gazeta «Poligraf-Press» MCHJ da tahririyatning original maketi asosida ofset usulida chop etildi. Jamiyat manzili: Marg'ilon shahri, Mustaqillik ko'chasi, 489-«a» uy.

12+

Sotuvda bahosi
erkin narxda.